

Aktiebolag inom svensk elitfotboll

Jyri Backman

Idrottsvetenskap, Malmö högskola

Publicerad på Internet, www.idrottsforum.org/articles/backman/backman090408.html
(ISSN 1652-7224), 2009-04-08

Copyright © Jyri Backman 2009. All rights reserved. Except for the quotation of short passages for the purposes of criticism and review, no part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the author.

Idrott och pengar – det har hänt mycket sedan nyss bortgångne Arne Andersson tillsammans med Gunder Hägg och andra i mitten av 40-talet stängdes av på livstid för brott mot amatörreglerna, det vill säga för att ha tagit emot pengar för sin idrottsliga verksamhet. Sedan dess, och framför allt sedan den televiserade sporten slog igenom på 70-talet, har en nästan ofattbar utveckling ägt rum när det gäller sportens kommersialisering. Här kan man tala om symbios – från början fakultativ men nu närmast obligat; för många företag är sporten det främsta annonsutrymmet, och många idrotter skulle i grunden förändras utan kapitaltillförseln i form av sponsors- och reklampengar. Kring denna ömsesidigt fördelaktiga relation har en hel serviceindustri växt upp; forumet mottar dagligen två separata nyhetsbrev från London, som informerar om olika aspekter av de praktiska applikationerna kring sport och pengar. Företagen bakom gör avancerade analyser som till hutlösa priser säljs till hugade blivande sponsorer. Också i Sverige finns ett par sådana serviceföretag. Numera handlar många nyheter om sponsring som frusit fast i kristiden, eller om sponsorer som ertappats som ekonomiska brottslingar. Sportens sponsorsberoende är inte helt riskfritt; i den kapitalistiska marknadsekonomi går ingen säker, och om idrottens organisationer helt inordnar sig under dess logik kan de ha sått fröet till sin egen undergång.

I takt med kommersialiseringen har sporten förändrats för att passa dess finansiärer och tevedmediets krav. Detta gäller såväl det idrottsliga innehållet – med regelförändringar som ska göra sporten mer attraktiv för tevepubliken, locka fler tittare och attrahera mer sponsorpengar – som det organisatoriska ramverket. Ett exempel på det senare är bolagiseringen av fotbollsklubbar. Fotboll, kungen av idrotter, är idag en av de kapitaltätaste sporterna, alldeles för värdefullt, komplicerat och allvarligt för att drivas i traditionell föreningsform. De stora klubbarna ute i Europa är numera investeringsobjekt som köps och säljs på en världsmarknad oavsett vilken serie de spelar i. I Sverige ligger vi en bra bit efter i det här hänseendet. Men manegen är krattad, och fyra allsvenska klubbar har redan bolagiserats. Vi kan i denna uppdatering presentera Jyri Backmans studie av klubbarna i 2007 års herrallsvenska med avseende på i vilken utsträckning de har ägarintressen i olika aktiebolag knutna till verksamheten. Backman ger den rättsliga och skattetekniska bakgrunden till bolagiseringstrenden, och redovisar de olika klubbarnas ägande i relation till bland annat storlek och omsättning.

Inledning

Idrotten är av hävd självreglerad. I takt med den tilltagande kommersialiseringen och professionaliseringen inom idrotten aktualiseras bl.a. skattetekniska frågor. En del i denna utveckling är aktiebolag ägda, helt eller delvis, av idrottsföreningar.

Syftet med denna artikel är att undersöka antalet aktiebolag som är ägda, helt eller delvis, av Svenska Fotbollförbundet (SvFF) och allsvensk herrfotbollsförening ansluten till SvFF. Året 2007 blev ett historiskt fotbollsår då allsvenskans intäkter (inkl. spelarförsäljningar) för första gången översteg en miljard kronor.¹ Undersökningen behandlar säsongen 2007. Det allsvenska spelåret innehöll fjorton föreningar som placerade sig enligt följande:

1. IFK Göteborg
2. Kalmar FF
3. Djurgårdens IF
4. IF Elfsborg
5. AIK
6. Hammarby IF
7. Halmstads BK
8. Helsingborgs IF
9. Malmö FF
10. Gefle IF
11. GAIS
12. Örebro SK
13. Trelleborgs FF
14. IF Brommapojkarna, som åkte ur serien.

Året innebar en serieomläggning för allsvenskan, med innebörden att enbart ett lag degraderades. Säsongen 2008 spelar sexton lag i allsvenskan. Övriga aktiebolag med anknytning till svensk idrott och elitfotboll behandlas inte, även om de översiktligt nämns i avslutningen. Exempel på dessa är IdrottsAB i superettan och damallsvenskan. De kommersiella tillverkarna av idrottsutrustning behandlas inte heller. Med termen allsvenskan avses herrallsvenskan i fotboll. I artikeln skrivs genomgående ägde med avseende på säsongen 2007. Det bör påpekas att ägandet i de flesta fall kvarstår säsongen 2008.

Artikelns struktur är enligt följande. En allmän inledning följs av en allmän introduktion till associationsrätten, med speciellt fokus på aktiebolag. Denna följs av en del som behandlar IdrottsAB, som innebär att den allmännyttiga ideella föreningen upplåtit sin idrottsliga verksamhet till ett s.k. IdrottsAB. Resultatdelen tar vid där de allsvenska fotbollsföreningarnas ägande, helt eller delvis, av aktiebolag undersöks var för sig. Resultatet sammanställs dessutom i diagramform där en komparation sker mot till exempel storleken av de allsvenska fotbollsföreningarnas städer. I avslutningen görs en konklusion utifrån en analys av bolagiseringstrenden inom fotbollsallsvenskan. Artikel avslutas med käll- och litteraturföreteckning.

Två metoder har använts, dels en rättsdogmatisk och dels en kvantitativ i form av telefonintervjuer. För den rättsdogmatiska delen har således lagstiftning, praxis, förarbeten,

¹ Se SvFF. Analys av de allsvenska klubbarnas ekonomi 2007.

doktrin, artiklar, Internet samt årsredovisningar använts som källor. När dessa källor inte har tillfört tillräckligt med empiri har telefonintervjuer använts.

Aktiebolag

Alla former av verksamheter som sker i sammanslutningar (associationer) omfattas av associationsrätten. Redan i 1400-talets Italien etablerades banker med stöd av privata investerare som var befriade från personligt ansvar för bolagets skulder. I 1600- och 1700-talets Europa utvecklades handelskompanier som krävde s.k. oktroj, som innebär att regeringstillstånd erfordrades för verksamheten och att ett regelverk utformades. Det var naturligtvis ett stort steg att ta att frånga principen om personligt ansvar, och införandet av aktiebolag var föremål för såväl många som långa och ingående diskussioner, inte minst i riksdagen. Det avgörande för aktiebolagsformen var emellertid samhällsintresset; det låg i samhällets intresse att få igång stora kapitalkrävande företag. Kapitalinsamlingen förutsatte att aktierna kunde överlåtas fritt, dvs. att den som vill avyttra eller sälja sina aktier skulle så få göra till vem som helst. I Sverige infördes år 1884 möjligheten att samverka i aktiebolagsform genom aktiebolagsförordningen. År 1910 infördes en ny och strängare aktiebolagslag, och reglerna skärptes ytterligare år 1944, vilket trädde i kraft år 1948. År 1975, efter ett samnordiskt projekt, infördes aktiebolagslagen som gällde i Sverige tom den 31 december 2005. Den nya aktiebolagslagen (2005:551) gäller från och med den 1 januari 2006.²

Huvudskälet till att aktiebolaget dominerar som verksamhetsform är att delägarna (aktieägarna) inte personligen ansvarar för bolagets förpliktelser. Det är enbart aktiebolagets förmögenhet som tas i anspråk för betalning av skulderna. En annan stor fördel med aktiebolagsformen är möjligheterna att få in kapital som annars inte varit möjligt. Ytterligare ett skäl är att ägandet i viss mån kan utövas passivt och att en aktie i princip är fritt överlåtbar. Ett aktiebolag måste ha en auktoriserad eller godkänd revisor.

Aktiebolag delas upp i privata respektive publika aktiebolag. Spridning av aktier till allmänheten kan endast publika bolag göra. För publika aktiebolag skall aktiekapitalet vara lägst 500 000 kronor och för privata aktiebolag lägst 100 000 kronor. Hos Bolagsverket skall ett exemplar av bolagsordningen som anger grunderna för företagets verksamhet, och som är en allmän handling, finnas. Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ. Bolagsstämman utser styrelsen, och kan även avsätta den. Bolagsstämman beslutar om ansvarsfrihet för styrelsen, ändring av bolagsordningen, aktiekapitalet, samt fastställer balansräkning och resultaträkning. Beslut om företagets vinst eller förlust och på vilket sätt företaget ska upplösas fattas också av bolagsstämman. Aktiebolagets räkenskapsår skall omfatta tolv månader.³

Det finns ett stort antal associationer⁴ registrerade hos Bolagsverket. Av totalt ca 450 000 registrerade associationer är ca 310 000 aktiebolag, ca 100 000 handelsbolag, ca 30 000 kommanditbolag och ca 12 000 ekonomiska föreningar. Utöver detta finns det ett mycket

2 af Sandeberg s. 16ff. samt Bergström m.fl. (1993) s. 14. Associationsrätt är rättsreglerna om association som är benämningen på juridiska personer och andra sammanslutningar av civilrättslig art.

3 www.bolagsverket.se (2008-09-24)

4 af Sandeberg s. 13ff. samt Bergström m.fl. (1993) s. 14. Associationsrätt är rättsreglerna om association som är benämningen på juridiska personer och andra sammanslutningar av civilrättslig art.

stort antal ideella föreningar. Det finns emellertid ingen exakt siffra på antalet ideella föreningar då det endast är de näringsdrivande ideella föreningarna som registreras hos Riksskatteverket.⁵ Idrottsrörelsen omfattar ca 20 000 föreningar och ca 3 miljoner medlemmar samt 68 specialidrottsförbund – varav ett är ett associerat förbund.⁶ Dessutom finns verksamhet i stiftelser och enskilda firmor. De senare omfattas dock inte av associationsrätten då enskild firma inte är en association.⁷

Aktiebolag inom idrotten bildas i regel genom ett årsmötesbeslut och i de flesta fall äger föreningen alla aktier, det finns dock undantag. På aktiebolagets bolagsstämma representeras föreningen av styrelsen, men det kan också finnas andra aktieägare. Bolagsstyrelsen och föreningsstyrelsen kan många gånger vara en och samma styrelse.⁸

Idrottsaktiebolag (IdrottsAB)

Inom elitidrotten och fotbollen har vissa föreningar beslutat att frångå den allmännyttiga ideella föreningen och börjat bedriva sin idrottsliga verksamhet i idrottsaktiebolag (IdrottsAB). ”Med förenings IdrottsAB avses ett aktiebolag som till huvudsaklig del har till ändamål att bedriva idrottslig verksamhet och därtill naturligt anknytande verksamhet och i vilket upplåtande förening har röstmajoritet på bolagsstämma.”⁹ Det historiska beslutet av Riksidrottsförbundet (RF) att tillåta specialidrottsförbund (SF) att genom stadgeändring ge möjligheten att för medlemsföreningar att upplåta rätten att delta i SFs tävlingsverksamhet

5 (Denna fotnot är tidigare publicerad i Backman, *Idrottsjuridik – en introduktion*, senaste upplagan.) af Sandeberg (2006) s. 13ff. samt www.skatteverket.se och Bergström m.fl. (1993) s. 8ff. *Aktiebolag* som är en juridisk person är ett bolag där aktieägarna (delägarna) inte personligen svarar för bolagets förpliktelser/förbindelser. Om aktiebolag se mera under IdrottsAB. *Handelsbolag* som är en juridisk person är ett bolag som är slutet av två eller flera personer som avtalat om att utöva näringsverksamhet gemensamt. Bolagsmännen har ett solidarisk ansvar, en för alla alla för en, och ansvarar för bolagets förpliktelser så som för egen skuld. *Handelsbolag* regleras civilrättsligt i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag (HBL). Ett *enkelt bolag* innebär att två eller flera personer sluter avtal för att utöva verksamhet utan att handelsbolag föreligger. Ett enkelt bolag är inte en juridisk person och är inget självständigt rättssubjekt och kan därför inte låna pengar, inte äga tillgångar och inte föra talan inför domstol. För ett enkelt bolags avtalsförpliktelser svarar de bolagsmän som ingått avtalet ifråga. Ett enkelt bolag kan efter ansökan införas i handelsregistret och betraktas som handelsbolag. Enkla bolag regleras civilrättsligt i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag (HBL). *Kommanditbolag* som är en juridisk person är ett handelsbolag där någon eller några delägares ansvar för bolagets förpliktelser/förbindelser är begränsat till insatsen. Man talar om kommanditdelägare med begränsat ansvar till skillnad mot komplementär som är en delägare med obegränsat ansvar. Det måste finnas minst en komplementär i ett kommanditbolag. *Kommanditbolag* regleras i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag (HBL). *Ekonomiska föreningar* är en juridisk person som har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen j.fr. ideell förening som har till ändamål att främja medlemmarnas ideella intressen genom verksamhet som inte är rent ekonomisk, t.ex. idrottsföreningar. *Ekonomiska föreningar* regleras i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

6 Riksidrottsförbundet. (2007) s. 33.

7 (Denna fotnot är tidigare publicerad i Backman, *Idrottsjuridik – en introduktion*, senaste upplagan.) af Sandeberg s. 13ff. samt www.nutek.se (2006-04-11). En enskild firma är en företagsform som inte har någon klar gräns mellan ägaren och företaget och ägs alltid av en person. Make/maka eller sambo med gemensamt barn kan driva näringsverksamheten tillsammans. En enskild näringsidkare är ingen juridisk person vilket innebär att du som enskild person alltid ansvarar för företagets förpliktelser t.ex. skulder och ingångna avtal. Som organisationsnummer används företagarens personnummer och det är du som privatperson som är part i en domstolsprocess.

8 Lindquist (2004) s. 129ff.

9 RF Stadgar 11 kap. 3 a §.

fattades år 1999. De allmänna förutsättningarna för upplåtelse av verksamheten till IdrottsAB finns i RFs stadgar 11 kap. 3 §.¹⁰ I RFs stadgar 11 kap. 3 a § anges närmare villkoren för upplåtelseavtalet mellan förening och IdrottsAB:

1. IdrottsAB skall förbinda sig att efterleva vid varje tid gällande stadgar och tävlingsregler inom RF och SF.
2. Spelare (idrottsutövare) som representerar IdrottsAB skall vara medlem i den förening som upplåtit den idrottsliga verksamheten till bolaget.
3. Även fortsättningsvis skall upplåtande förening bedriva sådan idrottslig verksamhet som ligger till grund för medlemskapet i SF.
4. Rättigheten att delta i SFs tävlingsverksamhet får inte vidareupplåtas av IdrottsAB.
5. Rätten för IdrottsAB att delta i SFs tävlingsverksamhet upphör att gälla om upplåtande förenings medlemskap i vederbörande SF upphör.
6. Om IdrottsAB försätts i konkurs eller träder i likvidation skall rättigheten att delta i SFs tävlingsverksamhet återgå till föreningen.
7. SF skall förbehållas rätten att godkänna det namn under vilket IdrottsAB deltar i SFs tävlingsverksamhet.
8. På begäran av Riksidrottsnämnden (RIN) skall IdrottsAB lämna upplysningar och yttranden samt alla de nödvändiga och efterfrågade handlingarna i ärenden avseende bolagets idrottsliga verksamhet.
9. Ändringar i upplåtelseavtalet skall godkännas av vederbörande SF för att äga giltighet.
10. En förening till vilken upplåtelse rättighet har återgått efter IdrottsABs konkurs eller likvidation skall degraderas i tävlingshänseende genom föreskrift i SFs stadgar eller tävlingsregler.

SF (som tillåter IdrottsAB att delta i tävlingsverksamheten) är skyldigt att i sina stadgar eller tävlingsregler förbjuda ett IdrottsAB rätten att delta på samma nivå i detta SFs tävlingsverksamhet som direkt eller indirekt ägs av någon som har ett avgörande inflytande även över ett annat IdrottsAB.

Efterlevnaden av upplåtelseavtalet skall av SF fortlöpande kontrolleras samt vad som i övrigt föreskrivs i denna paragraf. Förekommer avvikelser är SF skyldigt att vidta åtgärder för bestämmelsernas efterlevnad. Ytterligare villkor för upplåtelsen har SF rätt att föreskriva i stadgar och tävlingsregler.

I RFs stadgar 11 kap. 3 b § regleras SFs IdrottsAB. Ett SF kan efter beslut av årsmöte upplåta rättigheter avseende landslagsverksamheten och därtill naturligt knuten verksamhet, till ett av SF helägt IdrottsAB. Som krav (och som skall föreskrivas) uppställs i upplåtelseavtalet att:

1. IdrottsAB förbinder sig att följa vid varje tid gällande stadgar och tävlingsregler inom RF och SF.
2. IdrottsAB inte får genom vidareupplåtelse avhända sig ett avgörande inflytande över verksamheten.
3. Rättigheterna skall omgående återgå till SF vid IdrottsABs konkurs eller likvidation.

¹⁰ Backman (2008) s. 29ff.

4. På begäran av RIN skall yttranden och upplysningar samt handlingar i ärenden avseende bolagets idrottsliga verksamhet lämnas av IdrottsAB.
5. Riksidrottsstyrelsen (RS) skall godkänna upplåtelseavtal och ändringar i detta för att äga giltighet.

Efterlevnaden av upplåtelseavtalet har RS fortlöpande rätt att kontrollera, samt vad som i övrigt föreskrivs i denna paragraf. Vid avvikelse har RS rätt att besluta om åtgärder (och sanktioner) för bestämmelsernas efterlevnad.

Ur SvFF stadgars 1 kap. 21 § p.1 kan följande utläsas: ”IdrottsAB skall förbinda sig att följa vid varje tid gällande RFs stadgar samt FIFAs, UEFAs och Förbundets stadgar och tävlingsregler, vilka regelverk, som det ankommer på IdrottsAB att fortlöpande hålla sig förvissat om, skall utgöra en integrerad del av upplåtelseavtalet. Idrotts AB skall vidare förbinda sig att följa andra av angivna organisationer fattade beslut”. Genom denna stadgebestämmelse har SvFF valt att preciserat IdrottsABs skyldighet att dessutom följa överordnade fotbollsorgans stadgar och tävlingsregler.

I SvFFs tävlingsbestämmelser har ytterligare preciseringar införts. I tävlingsbestämmelsernas 1 kap. 1 § föreskrivs att vad som äger tillämpning för förening och lag så skall motsvarande tillämpas på IdrottsAB, såvida inte annat anges. I tävlingsbestämmelsernas 1 kap. 6 § fastslås att endast spelare som innehar licens får i match representera (och som i övrigt är behörig enligt dessa bestämmelser) SvFF, Specialdistriktsförbund (SDF), IdrottsAB och förening. Lag får vidare enbart bestå av spelare som är medlemmar i den förening i vars matcher spelarna deltar. Denna regel gäller vidare för spelare i IdrottsAB som skall vara medlem i den förening som upplåtit spelrätten till IdrottsAB.

I tävlingsbestämmelsernas 4 kap. 11 § regleras spelarövergångar från förening till IdrottsAB. I tävlingsbestämmelsernas 9 kap. 2 § 8 st. regleras IdrottsABs skyldighet att iaktta bestämmelser i aktiebolagslagen om delårsrapport.

Aktiebolag ägda av SvFF och allsvenska fotbollsföreningar

I denna del sammanställs SvFFs samt de allsvenska fotbollsföreningarnas ägande, helt eller delvis, i aktiebolag säsongen 2007. Inledningsvis behandlas SvFF för att följas av de fjorton allsvenska föreningarna säsongen. Av dessa är AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB samt ÖSK Elitfotboll AB idrottsaktiebolag (IdrottsAB). Resterade föreningar är allmännyttiga ideella föreningar.

Svenska fotbollförbundet (SvFF)¹¹

SvFF, stiftat den 18 december 1904, är Sveriges största idrottsförbund med 3 378 anslutna föreningar där 252 553 licensierade spelare utövar fotboll, och där över en miljon individer är medlemmar i klubbar. Var tredje idrottsaktivitet i Sverige är fotboll. SvFF har till uppgift att främja och administrera fotbollsidsporten i Sverige, att företräda den utomlands samt att aktivt arbeta för en dopingfri fotbollsidsport. SvFF äger följande aktier och andelar i dotterbolag. SvFF ägde 100% röstandel och kapitalandel i Svenska Fotbollförbundet AB, KB

11 SvFF. (2007). Årsredovisning.

Råsunda Fotbollstadion, Fotbolls TV i Solna AB samt FastighetsAB Råsunda Fotbollstadion. SvFF ägde dessutom aktier och andelar i intressebolagen Onside TV-Production AB motsvarande 50% kapitalandel och 50 000 andelar samt 2 andelar, vilket motsvarar 20% kapitalandel i Ny Nationalarena i Solna AB.

Tabell 1 *Intäkter per klubb inklusive finansiella intäkter år 2007 inklusive resp. exklusive spelarförsäljningar, mkr.*

Förening	Intäkter inkl spelarförsäljning	Intäkter exkl. spelarförsäljning
AIK	125,9	103,8
IF Elfsborg	123,1	89,8
IFK Göteborg	112,4	66,3
Helsingborgs IF	112,2	82,7
Malmö FF	91,7	80,7
Hammarby	85,1	79,3
Djurgården	81,3	71,8
Kalmar FF	61,7	41,6
Halmstads BK	56,3	40,2
GAIS	40,2	31,1
Örebro	38,0	38,0
IF Brommapojkarna	35,5	34,5
Gefle IF	29,8	26,1
Trelleborgs FF	22,3	21,7
<i>Allsvenskan totalt</i>	1.015,5	807,6

Källa: SvFF. Analys av allsvenska klubbarnas ekonomi 2007.

AIK¹²

Den ideella föreningen Allmänna Idrottsklubben (AIK), Solna, är bildad år 1891. Solna kommun har ca 65 000 invånare och gränsar till Stockholms kommun. Storstockholm har ca 2 miljoner invånare. Den idrottsliga verksamheten i AIK är uppdelad i sektioner där huvudstyrelsen kan ge dessa sektioner rätt att själva handha sin idrottsliga och ekonomiska förvaltning. ”Den idrottsliga verksamheten inom en gren kan efter beslut på årsmöte eller extra medlemsmöte bedrivas i en till AIK på nedan angivet sätt knuten specialidrottsförening, som i sitt namn har beteckningen AIK, idrottsgrenens beteckning och ordet förening.”¹³ Ett villkor för att en specialidrottsförening skall få utöva verksamhet under beteckningen AIK är att ett avtal ingås med föreningen om att dels specialidrottsföreningens stadgar inte får stå i strid med RFs normalstadgar eller AIKs stadgar vid tiden för specialidrottsföreningens bildande. Dessutom skall villkoren för användningen av AIKs klubbmärke, färger och andra immaterialrättsliga kännetecken regleras i avtalet.¹⁴ Huvudstyrelsen skall vidare tillse att föreningen AIK har insyn i specialidrottsföreningens verksamhet (AIK

¹² AIK Fotboll AB. (2007). Verksamhetsberättelse.

¹³ AIK Stadgar, § 21.

¹⁴ AIK Stadgar, § 22.

Fotbollförening) genom styrelserepresentation eller genom annan kontinuerlig tillfredsställande information. Föreningen skall fortlöpande följa de riktlinjer som beslutas av huvudstyrelsen och AIKs årsmöte, samt AIKs allmänna policy.¹⁵ Genom att upplåta klubb-/varumärket till specialidrottsföreningen (AIK Fotbollförening) finns ursprungsföreningen kvar.

AIK har ca 15 000 medlemmar och framstår därmed som en av Sveriges största föreningar. AIK Fotbollförening, bildad år 1999, ägde motsvarande 52,8% av rösterna i AIK Fotboll AB (IdrottsAB). Övriga stora aktieägare är Fabege AB och Bystedt & Son AB. AIK Fotboll AB hade 3 681 aktieägare den 28 december 2007. Moderföretaget AIK Fotboll AB äger i sin tur dotterföretagen AIK Merchandise AB, AIK Fotboll Restaurang AB samt Terrace AB till 100%. I intresseföretag äger AIK Fotboll AB andelar motsvarande 33% (1/3) av StockholmsDerby AB samt andelar motsvarande 0,1% av Nytomta Fastighets AB (Nytomta Fastighets AB redovisas som ett intresseföretag då AIK Fotboll AB tillsätter en av tre styrelseledamöter och därmed har ett betydande inflytande över företaget).

Djurgårdens IF¹⁶

Den ideella föreningen Djurgårdens IF (DIF), Stockholm, är bildad år 1891. Stockholms kommun har ca 800 000 invånare och Storstockholm ca 2 miljoner invånare. DIF har ca 14 000 medlemmar och är en av Sveriges största föreningar. DIF ombildades i en alliansförening år 1991. DIF Fotbollförening ägde Djurgårdens Elitfotboll AB (IdrottsAB) med en ägarandel motsvarande 100%. Djurgårdens Elitfotboll AB har i sin tur en ägandeandel motsvarande 100% i Djurgårdens Fotboll Försäljning AB, som i sin tur ägde andelar motsvarande 33% (1/3) av StockholmsDerby AB. Andelar som Djurgårdens Elitfotboll AB har i intresseföretag är Svensk Evenemangssäkerhet AB med kapital- och röstandel motsvarande 50% (bolaget ägdes gemensamt med Djurgårdens IF Ishockeyförening och bedriver säkerhetsarbete på främst idrottsevenemang) samt Djurgårdens Fotboll AB med kapitalandel motsvarande 6,20% samt röstandel motsvarande 34,69% (bolaget investerar i fotbollsspelare och andra kommersiella projekt).

GAIS¹⁷

Den ideella föreningen Göteborgs Atlet- & Idrottssällskap (GAIS) är bildad år 1894. GAIS är en flersektionsförening med ca 2 600 medlemmar. Göteborgs kommun har ca 500 000 invånare och Storgöteborg ca 900 000 invånare. Säsongen 2007 ägde GAIS inga aktiebolag, vare sig helt eller delvis. I skrivande stund äger GAIS inte aktiebolag.

Gefle IF¹⁸

Den ideella föreningen Gefle IF, Gävle, är bildad år 1882 och hör till landets äldsta. Gefle IF är en flersektionsförening med ca 1 700 medlemmar. Gävle kommun har ca 93 000 invånare. Säsongen 2007 ägde Gefle IF inga aktiebolag, vare sig helt eller delvis. I skrivande stund äger Gefle IF inte aktiebolag, vare sig helt eller delvis.

15 AIK Stadgar, § 23.

16 Djurgårdens IF. (2007). Årsredovisning.

17 www.gais.se (2008-09-26) samt telefonintervju Lennart Larsson (2008-09-26).

18 www.gefleiffotboll.se, www.gefleif.se (2008-09-24) samt telefonintervju Lars Magnusson (2008-09-24).

Halmstads BK¹⁹

Den ideella föreningen Halmstads BK (HBK) är bildad år 1914. HBK är en ensektionsförening med ca 2 500 medlemmar. Halmstad kommun har ca 90 000 invånare. Säsongen 2007 ägde HBK inga aktiebolag, vare sig helt eller delvis. I skrivande stund äger HBK inga aktiebolag, vare sig helt eller delvis.

Hammarby IF²⁰

Den ideella föreningen Hammarby IF (HIF), Stockholm, är bildad år 1897. Stockholm kommun har ca 800 000 invånare och Storstockholm ca 2 miljoner invånare. HIF har ca 10 000 medlemmar och framstår därmed som en av Sveriges största föreningar. HIF ombildades i en alliansförening år 1999, beslut vid extra årsmöte den 1 oktober 1998. HIF Fotbollförening ägde Hammarby Fotboll AB med 51% (IdrottsAB), resterande 49% ägdes av AEG Sweden AB som är ett dotterbolag till Anschutz Entertainment Group USA. Hammarby Fotboll AB ägde 100% av aktierna i Hammarby Fotboll Merchandise AB som i sin tur äger 1/3 av aktierna i Stockholm Derby AB.

Helsingborgs IF²¹

Den ideella föreningen Helsingborgs IF (HIF) är bildad år 1907. HIF är en ensektionsförening med ca 3000 medlemmar. Helsingborgs kommun har ca 125 000 invånare. HIF ägde röstandelar motsvarande 100% samt kapitalandelar motsvarande 100% i HIF Service AB (Moderbolag med 1000 aktier). Moderbolaget HIF Service AB ägde i sin tur röstandelar och kapitalandelar motsvarande 100% i bägge dotterbolagen IP Olympia AB samt HIF Shopen AB (bägge AB har 1000 aktier). HIF ägde röstandelar och kapitalandelar motsvarande 100% i intresseföretaget HIF Support AB (riskkapitalbolag med 3675 andelar/aktier).

IF Brommapojkarna²²

Den ideella föreningen IF Brommapojkarna (BP), Stockholm, är bildad år 1942. IF Brommapojkarna är en ensektionsförening med ca 5 000 medlemmar. Stockholms kommun har ca 800 000 invånare och Storstockholm ca 2 miljoner invånare. Säsongen 2007 ägde BP inga aktiebolag, vare sig helt eller delvis. I skrivande stund äger IF Brommapojkarna inte aktiebolag, vare sig helt eller delar.

IF Elfsborg²³

Den ideella föreningen IF Elfsborg, Borås, bildades år 1904. IF Elfsborg är en ensektionsförening med ca 3 600 medlemmar. Borås kommun har ca 100 000 invånare. Borås Arena ägs (och byggdes) av IF Elfsborg genom ett helägt (100%) dotterbolag Borås Arena AB. I skrivande stund äger inte, vare sig helt eller delar, IF Elfsborg andra aktiebolag.

19 www.hbk.se (2008-09-25) samt telefonintervju med Mats Andersson (2008-09-25).

20 Hammarby Fotboll. (2007). Verksamhetsberättelse.

21 Helsingborgs IF. (2007). Verksamhetsberättelse.

22 www.brommapojkarna.se (2008-09-28), IF Brommapojkarna. (2007). Verksamhetsberättelse samt telefonintervju Ola Danhard (2008-09-29).

23 www.elfsborg.se (2008-09-24) samt telefonintervju med Göran Lohne (2008-09-24).

IFK Göteborg²⁴

Den ideella föreningen Idrottsföreningen Kamraterna (IFK) Göteborg bildades år 1904. IFK Göteborg är en flersektionsförening med ca 5 300 medlemmar. Göteborgs kommun har ca 500 000 invånare och Storgöteborg ca 900 000 invånare. Säsongen 2007 ägde IFK Göteborg följande aktiebolag: IFK Göteborg Promotion AB 100% röstandel och 100% kapitalandel (som bedriver reklam och marknadsaktiviteter knutna till föreningen, souvenirbutik) IFK Göteborg Sportskadeklinik AB 100% röstandel och 100% kapitalandel (vilande) IFK Göteborg ägde dessutom andelar i intresseföretag: Handelsbolaget Alliansen 33% röstandel och 33% kapitalandel samt Gothenburg Association AB 9% röstandel och 9% kapitalandel.

Kalmar FF²⁵

Den ideella föreningen Kalmar FF (KFF) bildades år 1910 under namnet IF Göta, men fick inte komma in i RF pga. namnet redan var upptaget av Stockholms-Göta och Karlstads-Göta. Kalmar FF är en ensektionsförening med ca 1 200 medlemmar. I början av år 1912 byter man namn från Göta till Gothia och blir upptagen som medlem i RF. Namnet Kalmar FF fick förening år 1927 efter att Gothia och Kamraterna gick samman och bildade Kalmar Idrotts Sällskap - KIS. Under denna tidsepok gick Kalmar IK ihop med Falken och bildade Kalmar AIK. Kalmar kommun har ca 62 000 invånare. Kalmar FF bildade år 2005 ett dotterbolag Kalmar Arena AB, som dock först år 2007 började bedriva viss verksamhet. I övrigt äger Kalmar FF inga aktiebolag, vare sig helt eller delvis.

Malmö FF²⁶

Den ideella föreningen Malmö FF (MFF) är bildad år 1910. MFF är en ensektionsförening med ca 4 200 medlemmar. Malmö kommun har ca 280 000 invånare. MFF ägde kapitalandel och röstandel motsvarande 100% i koncernföretaget Malmö FF AB una MFF Event AB (1 000 aktier). MFF ägde kapitalandel (och aktier) motsvarande 25% i intresseföretaget Fotbollsstadion i Malmö Fastighets AB, vilket motsvarar 25 225 andelar (aktier).

Trelleborgs FF²⁷

Den ideella föreningen Trelleborgs FF (TFF) är bildad år 1926. TFF är en ensektionsförening med ca 1 000 medlemmar. Trelleborgs kommun har ca 40 000 invånare. Säsongen 2007 ägde TFF inga aktiebolag, vare sig helt eller delvis. I skrivande stund äger TFF inga aktiebolag, vare sig helt eller delvis.

Örebro SK²⁸

Den ideella föreningen Örebro SK (ÖSK) är bildad år 1908. Örebro kommun har ca 130 000 invånare. I slutet av 1980-talet bildades Örebro SK Fotboll efter att föreningen Örebro SK delades upp i ett antal grenföreningar med eget ekonomiskt ansvar. År 2006 bolagiserades föreningen och ÖSK Elitfotboll AB bildades (IdrottsAB). ÖSK Elitfotboll AB ägs av Föreningen Örebro SK Fotboll och Spelarinvest AB, som består av ett antal privata

24 www.ifkgoteborg.se (2008-09-24) samt IFK Göteborg. (2007). Verksamhetsberättelse.

25 www.kalmarff.se (2008-09-25) samt telefonintervju med Anna Alexander (2008-09-25).

26 Malmö FF. (2007). Årsredovisning.

27 www.trelleborgsff.se (2008-09-24) samt telefonintervju Lars Ankarberg (2008-09-24).

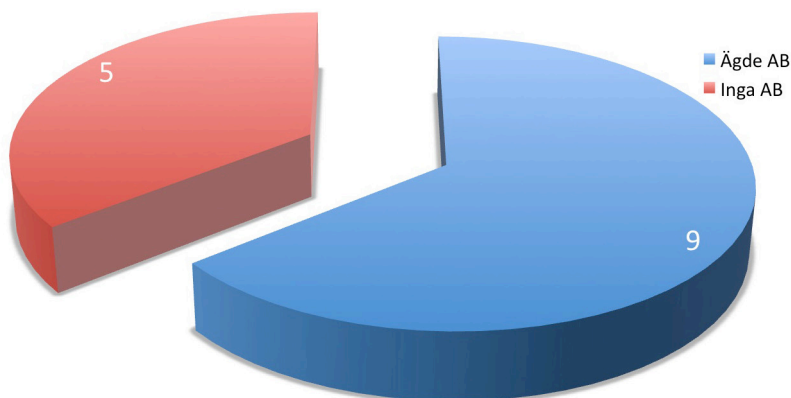
28 www.oskfotboll.se (2008-09-24) samt telefonintervju Fredrik Ornstein (2008-09-25).

investerare. Örebro SK Fotboll ägde 52,6% av rösterna och 10% av kapitalet och Örebro Spelarinvest AB ägde 47,4% av rösterna och 90% av kapitalet. Örebro SK Fotboll äger inga andra aktiebolag, vare sig helt eller delvis, i skrivande stund. Örebro SK Fotboll har ca 1 700 medlemmar och alliansföreningen Örebro SK ca 5 000 medlemmar.

Statistikredovisning

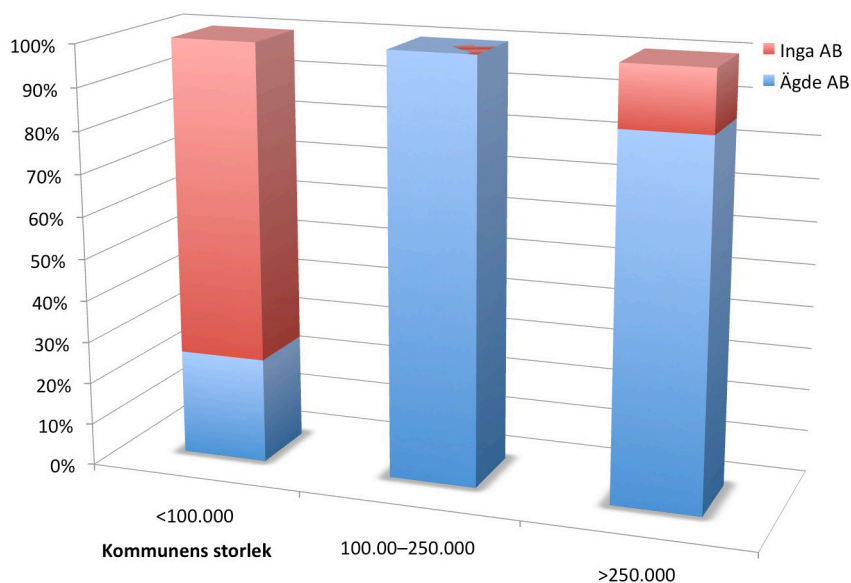
Nedan görs en sammanställning av de allsvenska fotbollsföreningarnas engagemang i aktiebolag, i diagramform, relaterats till hemkommunens storlek, tabellplacering, intäktsnivå och typ av klubb.

Diagram 1 *Antal allsvenska fotbollsföreningar som ägde, helt eller delvis, aktiebolag säsongen 2007.*

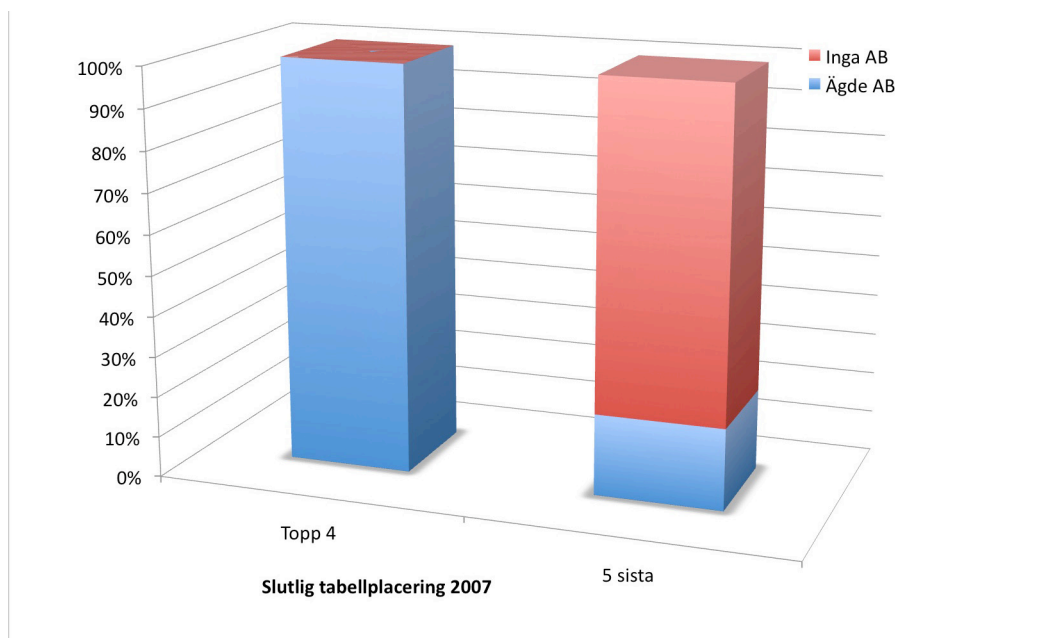
Totalt nio allsvenska fotbollsföreningar av fjorton ägde, helt eller delvis, aktiebolag (64,3%). Resterande fem allsvenska fotbollsföreningar ägde inte, vare sig helt eller delvis, aktiebolag (35,7%).

Diagram 2 *Andelen allsvenska fotbollsföreningar som äger aktiebolag, efter hemkommunens storlek.*

Vi noterar en betydande samvariation mellan kommunstorlek och föreningens bolagsengagemang. I mindre kommuner är det mindre vanligt att föreningarna äger, helt eller delvis, aktiebolag, medan större kommuner och storstadskommunerna med undantag för Brommapojkarna i Stockholm är engagerade verksamheter i aktiebolagsform.

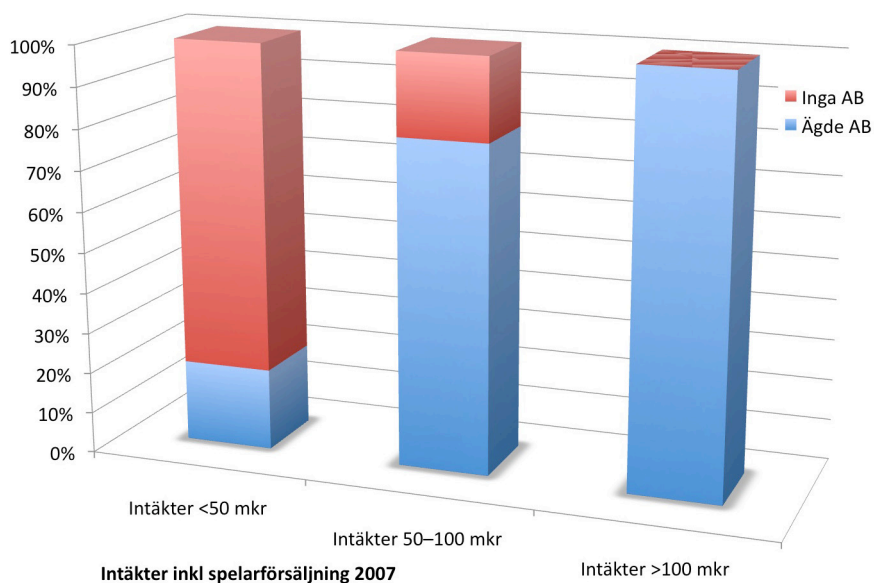
Diagram 3 *Andelen allsvenska fotbollsföreningar som äger aktiebolag, efter placering i slutgiltiga tabellen.*

De fyra första placeringarna innebär medaljplats. Segrande lag får guld, tvåan stora silver, trean lilla silver och fyran brons. Alla medaljörerna 2007 ägde aktiebolag.

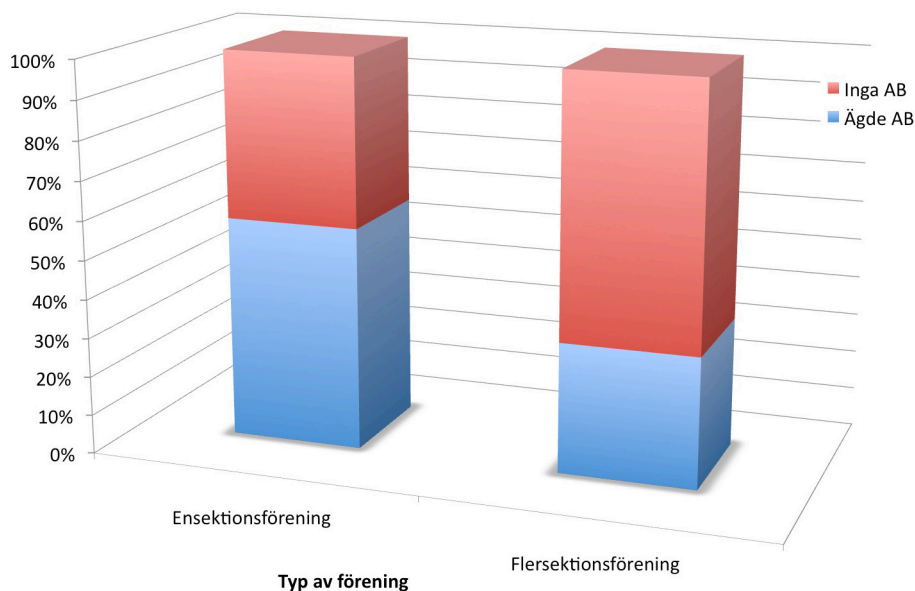
Av de fem sist placerade allsvenska fotbollsföreningarna ägde endast en förening helt eller delvis aktiebolag, ÖSK Elitfotboll AB, som är ett IdrottsAB.

Diagram 4 *Andelen allsvenska fotbollsföreningar som äger aktiebolag, efter storlek på intäkterna inklusive spelarförsäljningar.*

Tendensen är klar när det gäller förhållandet mellan intäktsnivå och ägande av aktiebolag. Klubbar med ägarskap hamnar i de högre intäktskategorierna. Vad som är beroende respektive oberoende variabel här är osäkert. Man anar snarast en intrikat samspel mellan bolagsformer och intäktsgenerering.

Diagram 5 *Andelen allsvenska fotbollsföreningar som äger aktiebolag, efter typ av förening.*

Här finns inte lika tydliga tendenser som i diagrammen ovan. Värt att notera här är att endast de tio föreningar som inte är IdrottsAB finns med. Vad som kan utläsas är att benägen-

heten att bedriva någon del av verksamheten i aktiebolagsform tycks vara starkare i ensiktionsföreningar än i flersektionsföreningar.

Diskussion

Idrottens kommersialisering och professionalisering ställer idrotten inför nya utmaningar. De skattetekniska frågorna som aktualiseras inom elitidrotten blir fler, samtidigt som de har en tendens att bli allt mera komplexa och invecklade. En del i att möta denna utveckling består i att idrottsrörelsen för diskussioner med lagstiftaren om idrottens skatterättsliga utmaningar. Den svenska idrottsrörelsen har emellanåt framfört kritik (se bl.a. SOU 2006:23 *Nya skatteregler för idrotten*) mot svårigheten att tolka och förstå skattereglerna för de allmännyttiga ideella föreningarna. En del i denna utredning var att göra en genomlysning av lagstiftningen samt att lämna förslag på eventuella justeringar. Ett sätt att möta utmaningarna som följer med idrottens kommersialisering och professionalisering har varit att bilda aktiebolag. Det kan handla om traditionella aktiebolag, som helt eller delvis ägs av specialidrottsförbund eller föreningar, samt s.k. idrottsaktiebolag (IdrottsAB).

Av de allsvenska föreningarna i 2007 (och 2008) års Allsvenska har fyra föreningar överlåtit upplåtelseätten till IdrottsAB: AIK Fotbollförening – AIK Fotboll AB; Djurgården IF Fotbollförening – Djurgårdens Elitfotboll AB; Hammarby IF Fotbollförening – Hammarby Fotboll AB; samt Föreningen Örebro SK FF – ÖSK Elitfotboll AB. Resterade allsvenska fotbollsföreningar har bedrivit sin verksamhet som allmännyttiga ideella föreningar. Det bör påpekas att det finns s.k. IdrottsAB i superettan säsongen 2008 (Enköpings Fotboll AB, Sirius Fotboll AB, Väsby United AB och Örgryte Fotboll AB) samt damallsvenskan (Bälinge Fotboll AB och AIK Fotboll AB). Allsvenskan domineras således stort av associationsformen allmännyttig ideell förening.

Den stora fördelen med IdrottsAB är möjligheterna till klara skatteregler med bl.a. momskvittning samt kapitalanskaffning. Genom aktiebolag kan kapitaltillförsel ske genom bl.a. nyemission och aktieägartillskott. En annan fördel kan vara att riskkapital lösgörs gentemot aktieinnehav. Riskkapital har en stor betydelse vid framförallt spelarrekruteringar (Backman 2007). Fördelarna med IdrottsAB är således flera. Men här finns också nackdelar. Den största nackdelen torde vara att fördelarna om skattelättnader som allmännyttiga ideella föreningar åtnjuter försvinner. Andra nackdelar är att de statliga och kommunala bidragen inte längre tillförs samt att ett aktiebolag skall betala bolagsskatt (28%) på vinsten. Det finns således flera aspekter i en bolagiserad verksamhet som föreningarna måste ta ställning till. Associationsformen aktiebolag är dock väl etablerad inom allsvenskan.

Flera av de deltagande föreningarna i 2007 års allsvenska har bildat aktiebolag som de äger helt eller delvis. Aktiebolagskonstruktionen aktualiseras av naturliga skäl när stora riskprojekt skall sjösättas. Ett exempel är uppförandet av arenor. Att föreningen själv skulle ta den ekonomiska risken är inte rimligt, och de har sällan de ekonomiska förutsättningarna som krävs. Genom arenabolagen kan kapitalanskaffningen underlättas (exempelvis genom att investerarna får aktier i utbyte); dessutom kan arenabolaget utnyttja alla de fördelar som ett aktiebolag har av skattetekniska skäl, till exempel momskvittning och periodisering.

En slutsats som kan dras av denna undersökning är att de allsvenska fotbollsföreningarna i Storstockholm (med undantag av IF Brommapojkarna) har kommit längst i ägandet av och samverkan med aktiebolag. Naturligtvis har detta att göra med att de bolagiserat till IdrottsAB. Genom bolagiseringen kan kapitalflyttning ske i hela koncernen (IdrottsAB är ett s.k. moderbolag och aktiebolagen som ägs av dessa är dotterbolag) genom s.k. ”kommunicerande kärn”. I de allmännyttiga ideella föreningarna som äger, helt eller delvis, aktiebolag kan sådana koncernbidrag inte utnyttjas. De allmännyttiga ideella föreningarna skall tillämpa skattereglerna som gäller för dessa, se inkomstskattelagens (1999:1229) 7 kap. 7–13 §§. Aktiebolag skall tillämpa aktiebolagslagen och alla andra gällande lagar och författningar med bland annat reglerna om bolagsskatt, avskrivning, avdragsrätten och eventuellt reglerna om utdelning på aktieinnehav. Att IF Brommapojkarna (BP) inte bolagiserat till IdrottsAB som övriga Storstockholmsföreningar torde till viss del ha sin förklaring i att BP trots sin omfattande ungdomsverksamhet inte spelat i allsvenskan tidigare. BP är en storklubb i sin litenhet.

Elitfotboll och allsvenskt fotbollsspel i synnerhet kräver kapital. Ju större omsättning en förening har desto större torde chanserna till en framgångsrik tabellplacering vara. Högre spelar- och tränarlöner och bättre förutsättningar generellt möjliggör en offensiv satsning som i slutändan kan leda till en framstående tabellplacering. Men det behöver inte vara så här enkelt. Ett undantag är Kalmar FF. Den anrika Smålandsföreningen har lyckats nå sportsliga framgångar under 2000-talet trots att de inte aktiverat arenabolaget full ut; det bör dock påtalas att detta kan förändras snabbt. De sportsliga framgångarna genererar i sin tur möjlighet att kunna delta i UEFAs klubbtagstävlingar (framförallt Champions League) som genererar stora TV-intäkter, UEFA-intäkter till deltagande fotbollsföreningar samt möjlighet till välbesökta matcharrangemang. Den sportsliga framgången kan i sin tur generera betydande intäkter till föreningarna när spelare säljs ut på den internationella spelarmarknaden.

Men det bör påpekas att de sportsliga framgångarna kan medföra att de ekonomiska kostnaderna ökar för mycket. Spelarersättningarna riskerar att urholka en föreningskassa snabbt. Det finns exempel på svenska föreningar som trots att de kvalificerat sig för Champions League fått stora ekonomiska problem under efterföljande år, och drabbats av ”baksmälla”. Två exempel är AIK och Helsingborgs IF. Att föreningar bygger sin verksamhet och budget för att kvalificera sig för UEFAs klubbtagstävlingar har således sina risker, och är inte att rekommendera. För andra föreningar handlar det om att kunna etablera sig som allsvensk fotbollsförening. En etablering i fotbollens finrum möjliggör en stabil inkomstkälla för föreningen. Detta ger i sin tur möjligheterna att kunna höja de framtida ambitionerna ytterligare. Några exempel kan vara bra spelarutbildning, ny sponsorvänlig arena (med bland annat loger) samt inte minst att TV-intäkterna som fördelas är gynnsammare för allsvenska fotbollsföreningar än föreningar i superettan. De sex föreningar som placerade sig i topp under 2007 års allsvenska hade samtliga samverkan med något aktiebolag. Åttan Helsingborgs IF samt nian Malmö FF hade också någon form av samverkan med aktiebolag. Det bör dock påpekas att Kalmar FF kan ses som ett undantag. Om det är en tendens att bolagiseringen inom allsvenskan kommer att öka är för tidigt att dra några slutsatser om. Denna slutsats dras också av SvFF i *Analys av allsvenska klubbarnas ekonomi (2007)*.

En viktig fråga som aktualiserats för elitfotbollen är momsfrågor vid spelarövergångar, (se Backman 2008a). Den s.k. Degerforsdomen²⁹ från Regeringsrätten kan komma att påverka antalet IdrottAB i positiv riktning. Det normala vid spelarövergångar när den *säljande föreningen är svensk* är att moms inte skall utgå. Således skall (normalt) försäljningen av spelare varken inkomst- eller mervärdesbeskattas, oavsett om köpande förening är svensk eller utländsk. Vid spelarförvärv *från utlandet* föreligger emellertid en annan situation. Bakgrunden i målet är att Degerfors IF (DIF), som är en allmännyttig ideell förening, har betalat ersättningar till utländska klubbar, i f.d. Jugoslavien och Danmark, men även till bolag/agenter i Schweiz och Liechtenstein för köp och hyra av utländska fotbollsspelare. Regeringsrätten konstaterar att DIF skall betala mervärdesskatt (moms) på köpet och hyrorna av de utländska fotbollsspelarna. Regeringsrätten konstaterar att DIF inte kan anses vara annat än en skattskyldig person enligt mervärdesskattedirektivet (77/388/EEG). Enligt Mervärdesskattelagens (ML), 1994:200, 5 kap. 7 § första stycket är tjänster som anges i andra stycket omsatta inom landet, om de:

1. tillhandahålls från ett annat EG-land eller från ett land utanför EG och förvärvaren är en näringsidkare som antingen har ett fast driftställe i Sverige till vilket tjänsten tillhandahållits eller, om näringsidkaren saknar fast driftställe, han är bosatt eller stadigvarande vistas i Sverige, eller
2. tillhandahålls från ett land utanför EG och förvärvas av någon som inte är en näringsidkare och förvärvaren är en svensk juridisk person eller är bosatt eller stadigvarande vistas i Sverige. Enligt andra stycket 1 samma lagrum gäller första stycket bland annat överlåtelse eller upplåtelse av upphovsrätter, patenträttigheter, licensrättigheter, varumärkesrättigheter och liknande rättigheter.

En svensk allmännyttig ideell förening skall således enligt ML erlagga mervärdesskatt (moms) på ersättning som erläggs vid köp av idrottsutövare, om följande villkor är uppfyllda.³⁰

1. Förvärvet anses som tillhandahållande av en tjänst enligt ML.
2. Förvärvet har skett från en utländsk förening som bedriver yrkesmässig verksamhet.
3. Förvärvet eller hyra av idrottsutövaren är en sådan tjänst som omfattas av 5 kap. 7 § ML.
4. Den svenska idrottsföreningen måste anses vara en näringsidkare.

I detta sammanhang skall dessutom följande RSV-skrivelse³¹ nämnas. Ur domen kan utläsas att ”När det gäller en svensk förenings förvärv från utlandet av rätten till en fotbollsspelare anser RSV att det är fråga om en sådan i sig skattepliktig omsättning inom landet som medför att förvärvaren (föreningen) blir skyldig att betala mervärdesskatt (s.k. förvärvsskatt) till staten.”³² Slutsats av domen blir att allmännyttiga ideella föreningar inte har möjlighet att dra av mervärdesskatt (moms) som IdrottAB kan. Konsekvensen blir att spelarekruteringar från utlandet blir 25 procent dyrare för de allmännyttiga ideella föreningarna.

29 RegR 1326-2005.

30 Bergkvist och Lewander (1999) s. 42f.

31 Övergångsersättningar inom idrotten. Dnr 7547-98/901, från den 26 oktober 1998.

32 RegR 1326-2005 s. 4.

Men detta torde inte vara enda skälet att upplåta rätten att delta i seriespel till ett IdrottsAB. Det finns också andra frågor som aktualiseras för IdrottsAB. Ett exempel är kostnaden för polisbevakning i samband med matcharrangemang. Ett aktiebolag är en vinstdrivande näringsverksamhet som inte kan åtnjuta samma fördelar som de allmännyttiga föreningarna i form av statligt och kommunalt stöd. Problematiken med ordningstörning är emellertid inte så enkel. En gränsdragningsfråga är var föreningens ansvar tar vid och slutar.

Bolagiseringstrenderna inom elitfotbollen är onekligen många och intressanta. Om aktiebolag är en förutsättning för att kunna nå sportsliga framgångar är inte helt givet. Det tycks vara en allmän tendens att en ny attraktiv arena möjliggör stora sportsliga framgångar. Men svaret är inte så enkelt. Det är trots allt på planen som det avgörs, och det finns flera exempel på detta. Det skall dock inte förglömmas att en bolagiserad verksamhet i IdrottsAB möjliggör kapitalanskaffning med näringslivssystematik. Men de idrottsliga spärreglerna som finns om minst 51% röstmajoritet kan avskräcka kapitalstarka intressenter. Här är en stor skillnad mot andra europeiska toppfotbollsländer och deras möjlighet att attrahera kapitalstarka personer att investera. Näringslivets spelregler kan inte tillämpas fullt, vilket är på gott och ont. Men konstaterbart är att fotboll och ”business” på elitnivå går hand i hand. Det gäller dock att finna en gyllene medelväg som tar till vara bägge aspekterna i en allt mera globaliserad och kommersialiserad elitidrott där fotbollen är en del (se Backman 2008b). Att de allmännyttiga ideella föreningarna kan äga aktiebolag möjliggör att stora riskprojekt kan genomföras. Aktiebolag kan således skapa förutsättningar för en verksamhet som annars inte vore möjligt. Men det får inte förglömmas att de allmännyttiga ideella föreningarna har av lagstiftaren getts skattefördelar som ett IdrottsAB inte har. Därför har ett flertal av de allsvenska fotbollsföreningarna valt att, än så länge, vara kvar som just allmännyttiga ideella föreningar.

Käll- och litteraturlista

- af Sandeberg, Catarina. (2006). *Aktiebolagsrätten*. Studentlitteratur i Lund.
- Backman, Jyri. (2007). ”Riskkapital och idrottens självständighet”. *Idrottsjuridisk skriftserie Nr. 12*. Artikelsamling 2007. Svensk IdrottsJuridisk Förening. SISU Idrottsböcker, Stockholm.
- Backman, Jyri. (2008). *Idrottsjuridik - en introduktion*. Tredje omarbetade upplagan. idrottsforum.org.
- Backman, Jyri. (2008a). *Idrottens skatteregler – en introduktion*. Första upplagan. idrottsforum.org.
- Backman, Jyri. (2008b). ”I fäders spår”. *Idrottsjuridisk skriftserie Nr. 13*. Artikelsamling 2008. Svensk IdrottsJuridisk Förening. SISU Idrottsböcker, Stockholm.
- Bergström, Sture, Håstad, Torgny, Lindblom, Per Henrik och Rylander, Staffan. (1993). *Juridikens termer*. 8:e upplagan. Almqvist & Wiksell Förlag/Liber AB, Stockholm.
- Bergkvist, Sven-Åke och Lewander, Per-Henrik. (1999). ”Skattefrågor för idrott i bolagsform.” *Idrottsjuridisk skriftserie Nr. 4*. Artikelsamling 1999. Svensk IdrottsJuridisk Förening. SISU Idrottsböcker, Stockholm.
- Lindquist, Björn. (2004). *Medlem i en idrottsförening - om medlemmens rättigheter och skyldigheter*. Upplaga 1:1. SISU Idrottsböcker, Lund.
- Malmsten, Krister. (2000) *Idrottens föreningsrätt*. Norstedts Juridik AB.
- Malmsten, Krister och Pallin, Christer. (2005) *Idrottens föreningsrätt*. 2:a upplagan. Norstedts Juridik AB.
- Svenska Fotbollförbundet. (2006). *Analys av allsvenska klubbarnas ekonomi*.
- Svenska Fotbollförbundet. (2007). *Analys av allsvenska klubbarnas ekonomi*.
- Svenska Fotbollförbundet. *Stadgar*.
- Svenska Fotbollförbundet. (2008). *Tävlingsbestämmelser*.

Årsredovisningar och verksamhetsberättelser

AIK Fotboll AB. (2007). Verksamhetsberättelse.
Djurgårdens IF Fotbollförening. (2007). Årsredovisning.
Hammarby Fotboll. (2007). Verksamhetsberättelse.
Helsingborgs IF. (2007). Verksamhetsberättelse.
IF Brommapojkarna. (2007). Verksamhetsberättelse.
IFK Göteborg. (2007). Verksamhetsberättelse.
Malmö FF. (2007). Årsredovisning.
Riksidrottsförbundet. (2007). Verksamhetsberättelse med årsredovisningar.
Svenska Fotbollförbundet. (2007). Årsredovisning 2007-01-01 – 2007-12-31.

Offentligt tryck

SFS

Aktiebolagslag (2005:551)
Bokföringslag (1999:1098)
Inkomstskattelag (1999:1229)
Årsredovisningslag (1995:1554)

SOU

2006:23 Nya skatteregler för idrotten

Regeringsrätten

RegR 1326-2005

Direktiv

Mervärdesskattedirektiv (77/388/EEG)

Skatteverket

RSVs skrivelser 981026. Övergångsersättningar inom idrotten. Dnr. 7547-98/901

Internet

www.aik.se
www.aikfotboll.se
www.bolagsverket.se
www.brommapojkarna.se
www.dif.se
www.elfsborg.se
www.fifa.com
www.gais.se
www.gefleif.se
www.gefleiffotboll.se
www.hammarbyfotboll.se
www.hbk.se
www.hif.se
www.ifkgoteborg.se
www.kalmarff.se
www.lsk.se
www.mff.se
www.oskfotboll.se
www.prv.se
www.rf.se
www.skatteverket.se
www.svenskfotboll.se
www.trelleborgsff.se
www.uefa.com

Telefonintervju

Alexander, Anna. Ekonomiansvarig Kalmar FF (2008-09-25).
Andersson, Mats. Marknad/försäljning Halmstads BK (2008-09-25).
Ankarberg, Lars. Kanslichef och ekonomiansvarig Trelleborgs FF (2008-09-24).
Danhard, Ola. Klubbdirektör IF Brommapojkarna (2008-09-29).

Larsson, Lennart. Marknadschef GAIS (2008-09-26).

Lohne, Göran. Evenemang och media IF Elfsborg (2008-09-24).

Magnusson, Lars. Ekonomi Gefle IF (2008-09-24).

Ornstein, Fredrik. Marknadssupport/IT ÖSK Elitfotboll AB (2008-09-30).